

Referanser:

Arkivsak: 26/00118-1

Opprettelse av kulturpris

Sammendrag

Den norske kirke er en sentral arena og aktør for musikk, kunst og kultur, og møter et bredt spekter av befolkningen gjennom sin kulturvirksomhet. Det er nå fremmet forslag om å opprette en kulturpris som kan synliggjøre dette arbeidet og stimulere til ytterligere satsing på kulturfeltet. Følgende saksorientering belyser muligheter og utfordringer knyttet til en slik pris. Dagens situasjon med nedbemanning og nylig igangsatt strategiarbeid er faktorer som gjør tidspunktet for etablering lite gunstig. I tillegg kan prisen forsvinne i mengden av eksisterende kulturpriser og skape utfordringer med å begrunne en særskilt prioritering av kulturfeltet. Kirkerådet anbefales derfor å vente med etableringen av en kulturpris til strategiarbeidet er mer forankret nasjonalt og regionalt.

Forslag til vedtak

Kirkerådet oppretter ikke en kulturpris på nåværende tidspunkt. Når strategiarbeidet på kulturfeltet er kommet lenger, vil saken kunne fremmes på nytt.

Saksorientering

Bakgrunn

Den norske kirke er en landsdekkende aktør og arena for musikk, kunst og kultur. Gjennom musikk- og kulturvirksomheten møter den en stor bredde av befolkningen, og kirkerommet blir en åpen arena for et mangfold av menneskelige verdier,

meninger og uttrykk. Slik har musikk, kunst og kultur i kirkelig sammenheng en sentral posisjon i norsk samfunns- og kulturliv.

Det er nå fremmet forslag om at Den norske kirke bør opprette en egen kulturpris. Tanken om en slik pris ble også lansert i KM 11/18. En kulturpris vil kunne bidra til økt bevissthet om kirkens kulturvirksomhet og inspirere til økt satsningen på feltet.

Samtidig vil det å opprette en kulturpris på nåværende tidspunkt medføre flere utfordringer. Etter nedbemanning i Kirkerådet og på bispedømmekontorer, og midt i oppstart av strategiske satsninger på Nasjonaljubileet, musikk, kunst og kultur, kan det være hensiktsmessig med en sterkere forankring og implementering av arbeidet nasjonalt og regionalt før en pris opprettes.

Muligheter med en kulturpris

En kulturpris vil kunne øke bevisstheten om kirkens kulturvirksomhet og løfte feltet som helhet. Selv om musikk, kunst og kultur er en kjernevirksomhet i kirken, er kirken som kulturaktør og -arena under press. Det er få søkere til kirkemusikkutdanning, og finansiering av kirkens kulturvirksomhet er lite robust. Kirkens legitimitet hos bevilgende myndigheter er tett knyttet til dens rolle som kulturaktør (St.prp. nr 1, 2008-2009, s. 65), men kulturvirksomheten er lite synlig i statlig og kommunale finansieringsmodeller.

I Kirkerådet har man startet arbeidet med å utvikle en ny strategi for kulturfeltet. Her ser man både på mulige innsatsområder og strukturelle endringer som kan gjøre kulturvirksomheten mer effektiv og koordinert på alle nivå i organisasjonen. Innenfor rammen av et slikt strategiarbeid er det naturlig å vurdere opprettelsen av en kulturpris, både som ærespris og som utviklingspris.

For å kunne bruke en kulturpris mest mulig strategisk, kan det være et aktuelt grep at prisens pengebeløp vurderes fra gang til gang, avhengig av formål og mottaker. Dersom prisen utdeles som en utviklingspris med formål om videre utvikling, lønnsmidler osv., bør beløpet være betraktelig høyere enn om den deles ut som en ærespris.

Utfordringer med en kulturpris

Kulturlivet generelt kjennetegnes av en mengde priser. Det er trolig et tresifret tall på kulturpriser innen musikk, arkitektur, drama, billedkunst og andre kunstarter. Mylderet av priser kan føre til at en pris ikke skaper den oppmerksomheten man ønsker, verken om prismottakers arbeid eller om kirken som kulturorganisasjon. Dermed risikerer man at det blir det en «intern» pris som ikke skaper merverdi utover hva prismottaker allerede har utrettet.

Priser innen kirkelig sektor har vært forankret i spesifikke deler og organisasjoner innen kirkelig sektor (f.eks. trosopplæringsprisen, diakoniprisen, Brobyggerprisen), og har ikke vært å forstå som priser utdelt av Den norske kirke som sådan. Selv om kirkens kulturvirksomhet går på tvers av ulike felt i kirken, kan det være utfordrende å argumentere for en kirkelig pris til ett felt, uten at det også opprettes tilsvarende

priser på andre områder. For at dette skal la seg gjøre, bør det skje innenfor rammen av en strategi som tydelig viser både at kirkens legitimitet i befolkning og hos myndigheter er sterkt knyttet til dens kulturvirksomhet, og samtidig hvordan kirken som kulturorganisasjon virker på tvers av ulike områder i kirken.

Den største utfordringen knyttet til opprettelse av en kulturpris er imidlertid nåværende tidspunkt etter nedbemanning, omorganisering og oppstart av strategisk arbeid. Ved å opprette en pris nå, blir konsekvensen at formål og kriterier ikke kan forankres i en tydelig strategi, og at prisen risikerer ikke å få den oppmerksomheten og effekten den bør ha.

I påvente av at slike forhold er på plass, anbefales Kirkerådet foreløpig ikke å opprette en egen kulturpris for Den norske kirke. Kirkerådet anbefales imidlertid at saken kan fremmes på nytt når det strategiske arbeidet i Kirkerådet er kommet lenger.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Opprettelsen og kontinuerlig utdeling av en kulturpris vil ha økonomiske og administrative konsekvenser knyttet til prisens sum (evt. også innkjøp av kunstverk) og vurderingsarbeid i jury/fagorgan.

Administrative konsekvenser knyttet til utvikling av prisens formål og kriterier tas innenfor sekretariatets pågående arbeid med strategi- og fagutvikling.